

Struktura interpretace

Hlavní a vedlejší sdělení

Struktura

Interpretace má svoji pevnou strukturu.

Struktura je logická, člení interpretaci na dílčí kroky, které postupně vedou od dílčích sdělení k hlavní myšlence, kterou by měli návštěvníci pochopit a v ideálním případě vzít za svou.

Struktura

Struktura autora nutí, aby si interpretaci jako celek důkladně promyslel.

Struktura autora nutí, aby na žádný z důležitých kroků nezapomněl.

Je nápomocná i tím, že připomíná různé metody, jak návštěvníky oslovit a zaujmout je.

fenomén	téma	sdělení (celá věta, která v tomto případě obsahuje univerzálii)

Sdělení je „maják“, který vám ukazuje cestu. Držte se ho. Vaše fakta podporují vaše sdělení a je možné je vnímat, „zažít“ přímo na místě.

1. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	„nášlapné kameny“, tj. pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
2. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
3. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky

Terminologie

Interpretace pracuje se specifickou terminologií. Ta je přeložena z angličtiny a pro „české ucho“ není právě nejvhodnější, neboť pracuje se slovy, která mají v češtině jiný, nebo alespoň posunutý význam. Tím je do jisté míry matoucí a je nutno tento problém překonávat.

Fenomén / jev

Předmět interpretace

Něco, co můžeme na daném místě uchopit a pochopit pomocí smyslového vnímání. Je vždy důležité zdůraznit jednotlivost a jedinečnost fenoménu např. památkového objektu a odlišit ho od podobných jevů (např. Kašperk a ne gotický hrad).

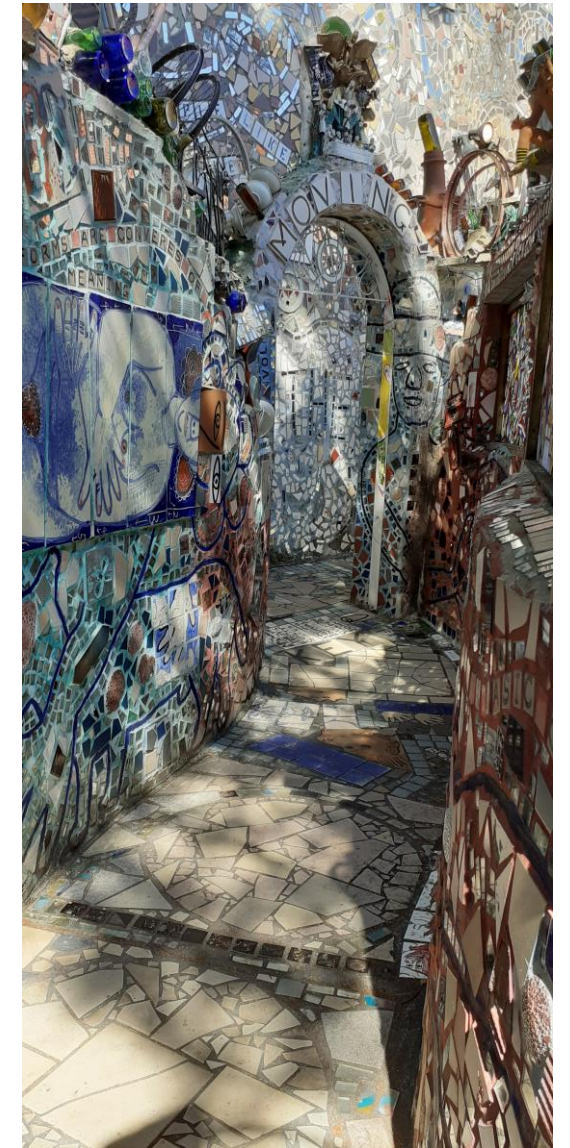
Moissac

Valencay

Barnes collection

Magické zahrady

Téma

Blíže identifikuje interpretovaný fenomén/ jev. Neobsahuje žádnou popisnou větu. (gotický hrad)

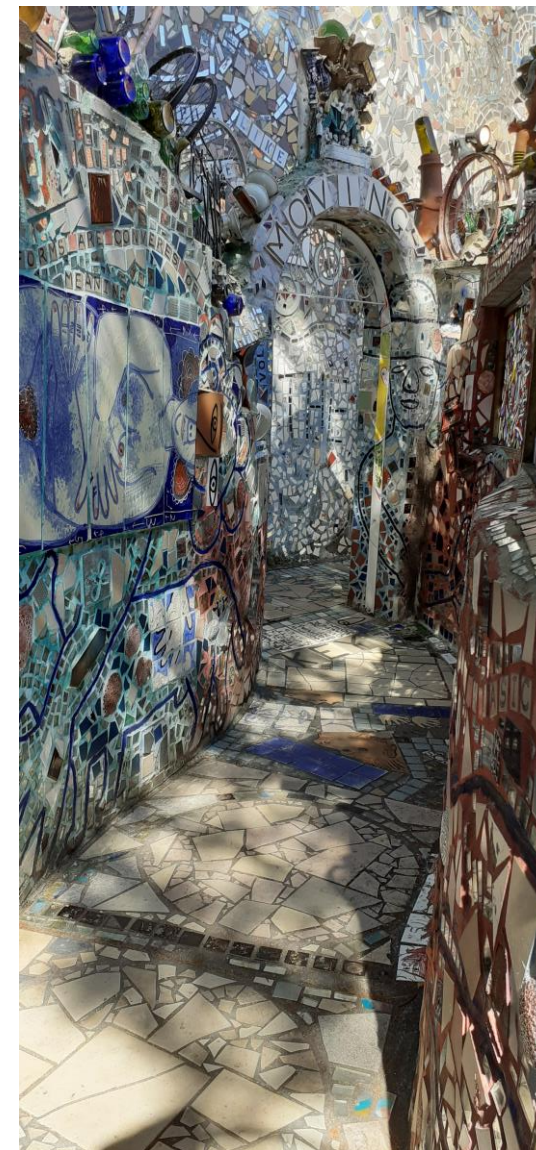
Středověký francouzský klášter

Francouzský zámek

Umělecká sbírka

Zahrada z odpadu

Hlavní sdělení

Hlavní myšlenka interpretace. To nejdůležitější, co by si měl návštěvník z prohlídky či jiné interpretace odnést.

Samotné sdělení nemusí během interpretace vůbec zaznít, ale návštěvník by k němu měl samostatně dospět.

Sdělení musí být vyjádřeno větou.

České stopy ve Francii

Fenomén- klášter Moissac

Sdělení

Právě zde, ve zdejší kronice, se zachovala zpráva o tažení Karla Velikého do Čech v roce 805, vůbec nejstarší zpráva, zmiňující Čechy.

České stopy ve Francii

Fenomén zámek Valencay

Sdělení

Zámek Valencay získala roku 1837 libertinka Dorothea Zaháňská, mladší sestra „paní kněžny“, některými badateli pokládána za matku Boženy Němcové.

Fenomén
Barnesova sbírka

Sdělení

Kvantitou zastoupení předních impresionistů překonává tato soukromá sbírka i mnohá světová muzea.

(Renoir 181 obrazů, Cézane 69,
Matisse 59, Picasso 46 atd.)

Fenomén Magické zahrady

Sdělení

„Magické zahrady“ ve Philadelphii
představují oživený odpad.

Sdělení

Hlavní sdělení má vést k podstatě věci – často je to proto, že ve sdělení je obsažena jakási „hlubší pravda“, něco univerzálního, obecně platného.

Sdělení jsou mosty do světa našich návštěvníků

Fenomén	Příklad atraktivního sdělení
Semínko borovice	Toto malinké semínko v sobě ukrývá ohromný strom.
Neúrodná pustina	Přežití v této nehostinné zemi je skutečnou výzvou.
Okraj rákosiny	V této hraniční zóně našly svůj domov neuvěřitelně rozmanité formy života.
Roztrhané šaty	Farmářova žena takoveto šaty nikdy nevěšela do skříně.
Stará železniční stanice	Železnice otevřela lidem ve vesnici úplně nový svět.
Hálka na podzimním listu	Ten výrůstek na tomto listu obsahuje nový život.
Rozvodněná řeka	Na jaře potřebuje tato řeka ke svému životu větší prostor.
Římská pozorovatelná	Římsí vojáci tady znudění strávili čekáním polovinu svého života.
Srostlé stromy	Tyto stromy se naučily sdílet omezený prostor.
Plocha po vývratu	Tento ostrůvek světla je zárodkem budoucího lesa.
Jeden list z koruny	Tento jediný list využije své místo tím nejlepším možným způsobem.
Semenáček na tlejícím kmeni	Tento tlející kmen poskytuje výživu nezbytnou pro nový život.
Dub na svahu	Tento dub potřebuje hluboké kořeny, aby se udržel na svém místě.
Ohnutá bříza	Tuto břízu jen tak něco neodfoukne.
Starý solný pramen	Kdysi býval tento solný pramen mnohem cennější než naftový vrt.
Jizva na stromě	Stopa po hojení rány dodala tomuto smrku zvláštní osobitost.
Starý pletený košík	Na tento košík je potřeba jen málo materiálu – ale zato spousta zručnosti.

Hlavní a vedlejší sdělení

Jednoduchá interpretace zabývající se jedním fenoménem mívá jedno sdělení.

Složitá interpretace může obsahovat fenoménů více. Např. interpretace celého objektu s řadou místností.

V tom případě by se měl obsah jednotlivých sdělení projevit v **hlavním**, čili **klíčovém sdělení**, které by mělo být jakousi esencí všech **dílčích sdělení**.

Formulace sdělení

- **Formulace sdělení** patří k prvním úkolům v rámci přípravy interpretace. Dává interpretaci zaměření a zužuje okruh možných pohledů na fenomén.
- Formulace sdělení definuje, co z možností, které můžeme o interpretovaném objektu sdělit, jsme si vybrali, se kterým chceme předstoupit před návštěvníky.

- Od hlavního sdělení se odvíjí výběr informací i pomůcek, které budeme pro interpretaci potřebovat.

Možnosti výběru:

Sázavský klášter- sv. Prokop, klášter jako jeho odkaz

Slovanské písemnictví

Architektura -Tetrakoncha

gotické trojlodí

Po stopách Kingdom come

Sdělení

- Sázavský klášter se stal dědicem sv. Prokopa
- Slovanské písemnictví dosáhlo svého vrcholu v Čechách v prostředí sázavského kláštera.
- Východní orientaci sázavského kláštera v jeho počátcích dokládá mimo jiné i archeologicky odkrytá centrální stavba se čtyřmi apsidami – tetrakoncha.

Hlavní sdělení

- Pokud bychom první tři témata použili jako celek, hlavní sdělení by mohlo znít:
- Sázavský klášter, založený sv. Prokopem, byl ve svých počátcích orientován na východní církev, což dokládá jak slovanské písemnictví, tak i archeologicky objevená architektura.

Sdělení

- Nedostavěné gotické trojlodí na Sázavě patří ke skvostům české gotické architektury.
- Hra Kingdom come využívá pro svou vizuální stránku reálné i hypotetické prostory sázavského kláštera.

Hlavní sdělení

- Pro další dvě témata:
- Středověkou architekturu kláštera, jež patří ke skvostům české gotiky, využívá pro svou vizuální stránku hra Kingdom come.

fenomén	téma	sdělení (celá věta, která v tomto případě obsahuje univerzálii)

Sdělení je „maják“, který vám ukazuje cestu. Držte se ho. Vaše fakta podporují vaše sdělení a je možné je vnímat, „zažít“ přímo na místě.

1. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	„nášlapné kameny“, tj. pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
2. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
3. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky

Fakta

Jednotlivá zastavení interpretace.

Fakta musí podporovat sdělení, měla by k němu postupně vést.

Osvětlit význam prezentovaného fenoménu, přispět k pochopení příslušného sdělení.

Význam (v reálu ale spíše pocit)

Význam fenoménu má v účastnících vyvolat emocionální reakci – například úctu, bázeň, údiv, zvědavost, ohromení, smutek, zlost. (Význam fenoménu je zde nahlížen spíše v emocionálním než intelektuálním kontextu.)

Univerzálie

Obečné pojmy spojené s hodnotami, které se dotýkají téměř každého – proto jsou tyto hodnoty i obavy z jejich ztráty pro většinu z nás společné. Patří sem pojmy jako rodina, přátelství, tragédie, bolest, změna, péče, svoboda a zájmy, láska a nenávisť, život a smrt.

Stepping stones, tzv. „nášlapné kameny“ / pomocné techniky a prostředky

Pomocné techniky a prostředky, které nás při přípravě interpretačních procházek nebo výstupů snadněji dovedou k cíli.

Metodické:

popis (pozorování), vysvětlení, vyprávění (dobrodružná historka, pohádka, legenda, vtip), vyjádření pomocí prostředků divadelního umění (poezie, rým, píseň, melodie), stimulace smyslového vnímání, povzbuzení představivosti (přirovnání), ilustrace – názorné zobrazení (fotografie, kresba, statistika) atd.

Výklad za pomoci fotografií

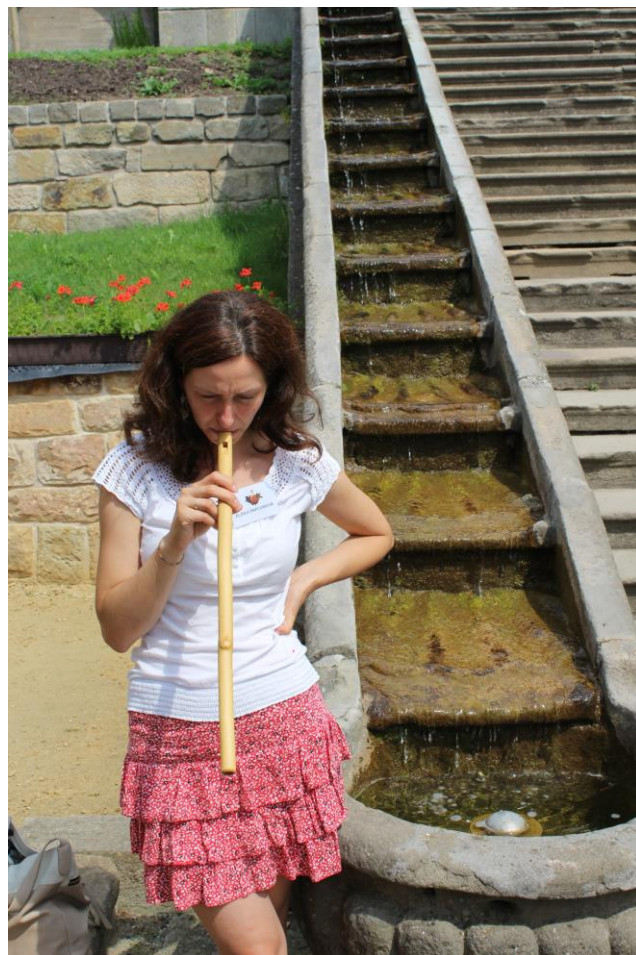
Interpretátorka vypráví příběh. Předvedení téměř divadelní.

Herecká scénka interpretátorů

Stimulace smyslového vnímání. Píšťala napodobuje zvuk tekoucí vody

Stepping stones, tzv. „nášlapné kameny“ / pomocné techniky a prostředky

Rétorické (mluvený projev):

- srovnání Vrstev omítky bylo jako listů v knize.
- příklad Netopýři by se tady cítili jako doma.
- slova kreslí obrázek Tyto starověké vázy mají velké uši.
- posun perspektivy Kdybychom my byli na místě majitele zámku
- polidštění ... a pak si vlak jedoucí krajinou pomyslí ...
- protiklady Zatímco vesničané pracovali na poli, panstvo hodovalo.
- jasný rozpor Mrtvé dřevo žije!
- citát Jak řekl TGM: Nebát se a nekrást!.

Interpretace může mít různě složitou strukturu, podle plánovaného rozsahu.

Jednoduchá interpretace může být interpretací jen jednoho fenoménu.

Vede se diskuse o tom, kolik myšlenek má návštěvník kapacitu vstřebat (3,5, 7)?

fenomén	téma	sdělení (celá věta, která v tomto případě obsahuje univerzálii)

Sdělení je „maják“, který vám ukazuje cestu. Držte se ho. Vaše fakta podporují vaše sdělení a je možné je vnímat, „zažít“ přímo na místě.

1. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	„nášlapné kameny“, tj. pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
2. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky
3. fakt (jednou větou)	význam (Vzbuzuje to ...)	pomocné techniky a prostředky	otevřené otázky	uspořádání skupiny / pomůcky

Provázanost interpretace

Jednotlivé kroky by měly směřovat k cíli.

Jednotlivá fakta by měla podporovat sdělení.

Jednotlivé fenomény a jejich sdělení by měly podporovat hlavní sdělení.

Jinými slovy při přípravě každé části mít vždy na mysli nejen dílčí úsek interpretace, ale zároveň i výsledný celek, kterým je hlavní sdělení.

Každá část interpretace by měla hlavní sdělení podporovat.

- Trénink v interpretaci může pomoci při psaní odborných textů, neboť obé směřuje k témuž, jak vystavět dobře strukturované sdělení.